



ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Evy Sakálovej a sudcov JUDr. Rudolfa Čirča a JUDr. Ľubora Šeba, v právnej veci žalobcu **K. C.**, bývajúceho v B., proti žalovanému **P. O.**, so sídlom v B., **o udelenie súhlasu k prijatiu žalobcu za člena žalovaného**, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp.zn.18 C 74/01, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo 14. júna 2004 č.k. 18 C 74/01-111 a rozsudku Krajského súdu v Trnave z 22. februára 2005 sp.zn. 9 Co 5/05 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Okresného súdu Trnava zo 14. júna 2004 č.k. 18 C 74/01-111 a rozsudok Krajského súdu v Trnave z 22. februára 2005 sp.zn. 9 Co 5/05 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súdu Trnava na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Trnava rozsudkom (v poradí druhým) zo 14. júna 2004 č.k. 18 C 74/01-111 udelil žalobcovi súhlas za členskú schôdzu žalovaného na jeho prijatie za člena žalovaného. Mal za to, že žalobca má prednostné právo na vznik členstva v poľovníckom združení žalovaného, pretože na to spĺňa všetky predpoklady a je súčasne spoluvlastníkom pozemkov združených do poľovného revíru, v ktorom je výkon práva poľovníctva prenajatý, a v ktorom poľovnícke združenie žalovaného pôsobí.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Trnave rozsudkom z 22. februára 2005 sp.zn. 9 Co 5/05 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že právo na vznik členstva v poľovníckom združení z existujúceho vlastníckeho práva k poľovným pozemkom je priamo zákonom zaručené formuláciou o prednostnom práve na vznik členstva. Poľovnícke združenie sa teda nemôže účinne brániť prijatiu takéhoto žiadateľa za svojho člena, pokiaľ žiadateľ spĺňa podmienky stanovené v zákone, hoci ide o osobu, ktorá je pre niektorých alebo všetkých doterajších členov združenia z osobných dôvodov neprijateľná. Ďalej uviedol, že ak právny poriadok neurčuje iný orgán, ktorý má poskytnúť ochranu práv, takýmto orgánom, ktorý je povinný poskytnúť ochranu je súd, iný výklad by mal totiž za následok porušenie ústavného práva na súdnu ochranu.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa ako aj odvolacieho súdu na základe podnetu žalovaného podal včas mimoriadne dovolanie generálny prokurátor. Navrhol rozsudky oboch súdov zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Poukázal na to, že pokiaľ žalobca žiadal, aby mu súd udelil súhlas za členskú schôdzu žalovaného k jeho prijatiu za člena družstva, domáhal sa vydania rozsudku ukladajúceho vyhlásenie vôle (§ 161 ods. 3 O.s.p.). Keďže svoju žalobu odôvodnil tým, že spĺňa všetky zákonné podmienky členstva v združení žalovaného a je aj spoluvlastníkom združených pozemkov tvoriacich poľovný revír žalovaného, je zrejmé, že vyvodzuje svoj nárok z právneho vzťahu, ktorý nie je občianskoprávnym ani iným vzťahom (§ 7 ods. 1, 3 O.s.p.), o ktorom je oprávnený rozhodovať súd v občianskom súdnom konaní. Žalobca svoj nárok opiera predovšetkým o prednostné právo vlastníka spoločného poľovného revíru, na vznik členstva v združení žalovaného, uplatňuje teda nárok vyplývajúci z iného ako občianskoprávneho (pracovného, rodinného, obchodného, hospodárskeho) vzťahu. Keďže žiadny predpis neustanovuje, že by o vzniku členstva v poľovníckom združení bol príslušný rozhodovať súd v občianskom súdnom konaní, rozhodol súd vo veci, ktorá nepatrí do jeho právomoci. Mal za to, že o prijímaní členov žalovaného rozhoduje len členská schôdza, pričom žalovaný je združením, do postavenia a činnosti ktorého môže súd zasahovať len v medziach zákona. Súd taktiež neoprávňuje žiaden predpis, aby mohol donútiť žalovaného proti jeho vôli prijať za člena osobu, s prijatím ktorej žalovaný nesúhlasí. Vzhľadom na uvedené, podľa názoru generálneho prokurátora súd nemohol svojím rozhodnutím v sporovom konaní nahradiť vyhlásenie vôle žalovaného, pretože by tým jednak rozhodol vo veci, ktorá nepatrí do jeho právomoci a jednak zasiahol aj do činnosti občianskeho združenia nad rámec zákona. Podľa jeho názoru tak rozhodnutím a konaním súdu došlo k vadám uvedeným v § 237 písm.a/ O.s.p.

a rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Žiadal preto rozsudky zrušiť a konanie zastaviť.

Žalobca svoje právo podať vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyužil.

Žalovaný sa stotožnil s dôvodmi uvedenými v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor za splnenia podmienok požadovaných v ustanovení § 243e O.s.p., preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné čiastočne.

Generálny prokurátor najmä namietal, že súdy oboch súdov prejednali a rozhodli vec, ktorá nepatrí do právomoci súdov a tak je konanie postihnuté vadou podľa § 237 písm.a/ O.s.p.

V občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 1 O.s.p.).

Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O.s.p.).

Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu (§ 104 ods. 1 veta druhá pred bodkočiarkou O.s.p.).

Citované ustanovenie § 7 ods. 1, 3 O.s.p. vymedzuje právomoc súdov, t.j. rozsah činností, ktorých realizácia je právom aj povinnosťou súdu. Pri pochybnostiach o právomoci súdu treba toto ustanovenie vykladať v súvislosti s citovaným ustanovením § 104 ods. 1 veta

druhá pred bodkočiarkou O.s.p., ktoré vôbec nepredpokladá, aby súd zastavil konanie pre nedostatok právomoci a zároveň nerozhodol o postúpení veci inému orgánu z dôvodu, že nie je daná právomoc ani žiadneho iného orgánu na jej prejednanie a rozhodnutie. Uznesením o zastavení konania pre nedostatok právomoci je súd povinný rozhodnúť, ktorému orgánu sa vec postupuje (výnimkou je právomoc cudzozemského orgánu).

Z uvedeného možno vyvodit', že pokiaľ súd pri skúmaní procesných podmienok konania dospeje k záveru, že nie je daná jeho právomoc na konanie vo veci v zmysle ustanovenia § 7 ods. 1, 2 O.s.p. a nie je daná ani právomoc iného orgánu na jej prejednanie a rozhodnutie, potom rešpektujúc zároveň čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, musí byť v súlade s touto ústavou, nemôže konanie pre tento nedostatok zastaviť, ale otázku právomoci musí riešiť pozitívne vo svoj prospech, teda vec musí prejednať sám. Článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky totiž zakotvuje právo na súdnu ochranu ako základné ľudské právo, obsahom ktorého je možnosť každého domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Právo na súdnu ochranu súvisí so zásadou zákazu denegatio iustitiae, spočívajúcej v tom, že súd je povinný vykonávať súdnicstvo. Súd nemôže odmietnuť výkon súdnicstva s odôvodnením, že predmetný spoločenský vzťah nie je upravený právnym predpisom. Uvedený názor zaujal dovolací súd vo svojom inom rozhodnutí, konkrétne v rozsudku z 27. septembra 2001 sp.zn. 5 Cdo 102/01.

Vzhľadom na vyššie uvedené súdy nižších stupňov správne postupovali, keď danú právnu vec prejednali a o nej rozhodli. Odvolací súd otázku právomoci súdu aj náležitým spôsobom odôvodnil, keď v dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza : „Ak právny poriadok neurčuje iný orgán, ktorý má poskytnúť ochranu práv, takýmto orgánom, ktorý je povinný poskytnúť ochranu je súd, iný výklad by mal totiž za následok porušenie ústavného práva na súdnu ochranu“. V danej veci preto konanie nie je postihnuté dovolateľom namietanou vadou podľa § 237 písm.a/ O.s.p.

Dovolacím dôvodom, ktorý bol v dovolaní generálnym prokurátorom uplatňovaný je poukaz na nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v zmysle § 243f ods. 1 písm.c/ O.s.p. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny

predpis ako mal správne použiť alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

Vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu uplatneným dovolacím dôvodom bolo jeho úlohou v dovolacom konaní posúdiť, či odvolací súd správne vyložil ustanovenie § 14 ods. 4 zákona č. 23/1962 Zb. o poľovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), ktorý stanovuje podmienky vzniku prednostného práva na vznik členstva v poľovníckom združení.

Podľa § 14 ods. 4 zákona, ak niektorý z vlastníkov spoločného poľovného revíru, v ktorom je výkon práva poľovníctva prenajatý podľa odseku 3, chce vykonávať právo poľovníctva, má prednostné právo na vznik členstva v poľovníckom združení, ktorému bol výkon práva poľovníctva prenajatý.

Citované ustanovenie zakladá vlastníkovi pozemkov prenajatých na výkon práva poľovníctva poľovníckemu združeniu prednostné právo na vznik členstva v poľovníckom združení. Ide o právo, ktoré zvýhodňuje vlastníka pozemkov, ak prejaví vôľu vykonávať právo poľovníctva na vlastných pozemkoch, inak prenajatých na jeho výkon poľovníckemu združeniu. Právna úprava tohto práva rešpektuje skutočnosť, že samotné právo poľovníctva v zmysle § 2 ods. 1 zákona patrí vlastníkovi pozemku a ako súčasť základného práva vlastníť majetok je chránené čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky.

Prednostné právo vlastníka poľovných pozemkov na vznik členstva v poľovníckom združení (majúceho v nájme poľovný revír, ktorý tvoria alebo ktorého súčasťou sú aj pozemky vlastníka žiadajúceho o členstvo) v zmysle § 14 ods. 4 zákona neznamena však bez ďalšieho (samo osebe) povinnosť poľovníckeho združenia vyhovieť žiadosti vlastníka (inak spĺňajúceho všetky ostatné podmienky požadované zákonom pre výkon práva poľovníctva) o prijatie za člena združenia. Až v prípade porušenia tohto práva (práva prednosti), t.j. prijatím iného žiadateľa za člena poľovníckeho združenia sa možno domáhať právnych následkov vyplývajúcich z tejto skutočnosti.

V prejednáwanej veci zistený skutkový stav neumožňoval záver, či došlo k porušeniu uvedeného prednostného práva, a teda či sú splnené podmienky pre poskytnutie súdnej ochrany porušenému právu. Právne závery oboch súdov boli preto predčasné a teda nesprávne.

Generálny prokurátor tak dôvodne podal vo veci mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm.c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a právom chránených záujmov žalovaného a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Z uvedených dôvodov preto Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 243b ods. 1 veta za bodkočiarkou O.s.p. a § 243b ods. 2 O.s.p. rozsudok okresného súdu a rozsudok krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. mája 2008

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :